

Eksamen i Årsregnskap/God regnskapsskikk 4. desember 2013

EKSAMEN I

ÅRSREGNSKAP OG GOD REGNSKAPSSKIKK

I henhold til rammeplan for treårig revisorutdanning av 01.12.2005.

4. desember 2013

kl. 09.00 - kl. 15.00

LØSNINGSFORSLAG

OPPGAVE 1

a) Studentene kan regne ut de permanente forskjellene på to måter:

Skattekostnaden	392
For lite/ for mye avsatt i fjor	0
28% av resultat før skatt	<u>350</u>
Differansen må være skattekostnad knyttet til permanente forskjeller	42
<u>Permanente forskjellen er en ikke fradragsberettiget kostnad (42/28%)</u>	<u>150</u>

Alternativt er å sette opp en skatteberegning og regne ut tallet som mangler:

Midlertidig forskjeller	1.1. (IB)	31.12. (UB)	Endring
Midlertidig forskjell	-500	-750	
Utsatt skatt/ utsatt skattefordel			d/+; k/-
= Netto negativ = Utsatt skattefordel (28%)	140	210	70
Betalbar skatt	1.1.-31.12		
Resultat før skatt		1 250	
+ Midlertidig forskjell 1.1.		-500	
- Midlertidig forskjell 31.12.		750	
+ Ikke fradragsberettigede kostnader (permanent forskjell)		150	
- ikke skattepliktig inntekt (permanent forskjell)			
= Skattepliktig overskudd (= alminnelig inntekt)		<u>1 650</u>	
▪ 28% skatt			
= Betalbar skatt		462	
Skattekostnad	☐	☐	d/+; k/-
Betalbar skatt		462	
+/- For lite/ for mye avsatt i fjor			
+/- Endring utsatt skatt		0	
+/- Endring utsatt skattefordel		<u>-70</u>	
= Skattekostnad		<u>392</u>	

b) og c)

Posteringene vil se slik ut i et tabellarisk oppsett (kun med de oppgitte regnskapslinjene)

	RÅBAL.	Postering 1 Skattemessig inntektsføre 100' G/T- konto	Postering 2 Endr ukurans varer	Postering 3 Faktura advokat	RESULTAT	BALANSE
Utsatt skattefordel	210	28	-56			182
Varer			200			
Aksjekapital	-100					-100
Annen egenkapital	-1 208		-144	36		-1316
Utsatt skatt	0					0
Leverandørgjeld				-50		
Betalbar skatt (gjeld)	-462	-28		14		-476
Avsatt utbytte	-250					-250
Resultat før skattekostnad	-1 250		-200	50	-1400	
Betalbar skatt (kostnad)	462	28		-14	476	
Endring utsatt skattefordel	-70	-28	56		-42	
Årsresultat	-858	0	-144	36	-966	

Årsoverskuddet blir økt til 966' og Annen egenkapital blir økt til 1316' etter disse posteringene.

d)

Det er oppgitt at bedriften oppfyller kriteriene for å bli regnet som et lite foretak. Små foretak har lempning i NRS 8 punkt 4.3.1.2. der selskapet kan unnlate å balanseføre utsatt skattefordel. Ved å velge dette kan små foretak slippe å vurdere om utsatt skattefordel tilfredsstill kriteriene for balanseføring. Hansens Snekkeri AS har dermed anledning til å bytte regnskapsprinsipp. Det forutsettes at selskapet har benyttet det gamle regnskapsprinsippet over tid, slik at selskapet også etter rskl § 4-4 har adgang til å endre prinsipp.

Hovedregelen i rskl § 4-3 (2) er at virkningen av endring regnskapsprinsipp skal føres direkte mot egenkapitalen 1.1. Bare linjer som endres er tatt med

Resultatregnskapet	1.1.-31.12.x2	1.1.-31.12.x1
Resultat før skatt	1250	950
Skattekostnad	462	266
Årsoverskudd	788	684
Disponering		
Til annen egenkapital	-538	-534
Balansen	31.12.x2	31.12.x1
Utsatt skattefordel	0	0
Egenkapital		
Annen EK	998	460

Små foretak har alternativt anledning til å ikke omarbeide balansen 1.1. og heller vise effekten av prinsippendringen som en ekstraordinær post. Rskl § 4-3 (3) og NRS 8 pkt 3.3.1. Endringen vil da se slik ut:

	1.1.- 31.12.x2	1.1.- 31.12.x1
Resultatregnskapet		
Resultat før skatt	1250	950
Skattekostnad	462	266
Ordinært årsoverskudd	788	684
Ekstraordinær endring av regnskapsprinsipp		
Kostnadsføre utsatt skattefordel 1.1.	140	
Årsoverskudd	648	684
Disponering		
Til annen egenkapital	-398	-534
Balansen	31.12.x2	31.12.x1
Utsatt skattefordel	0	140
Annen EK	998	600

OPPGAVE 2

- a) Brastad AS må vurdere om hver aksjepost er anleggsmiddel eller omløpsmiddel etter hva som er hensikten med investeringen, jf. rskl § 5-1 (1). Transaksjonene skal posteres med anskaffelseskost, jf. rskl § 4-1 nr 1 med tillegg for kjøpsutgifter jf. rskl § 5-4.

Innregningen vil da bli slik:

Aksje	Antall aksjer	Kjøpspris (alle kr i hele tusen)	Kostnader	Anskaffelseskost Bokføres
Anleggsmidler: hensikten er langsiktig strategisk				
1) Kornes ASA	150 000	15 000	300	15 300
2) Solberg Spinneri AS	9 000	9 000	380	9 380
Omløpsmidler: hensikten er kortsiktig plassering av overskuddslikviditet				
3) Aker ASA	22 500	4 500	90	4 590

- b) Aksjene har steget i verdi fram til 31.12.2012.

For Aker ASA må det drøftes om dette omløpsmidlet skal vurderes etter hovedregelen om laveste verdis prinsipp jf. § 5-2 eller om aksjeposten kommer inn under unntaksbestemmelsen i § 5-8.

Kriterier	Vurdering/ forutsetninger
1. omløpsmiddel	ja
2. handelsportefølje med henblikk på videresalg,	ja, det er godtatt at en portefølje kan bestå av en aksjepost
3. omsettes på børs	ja
4. god eierspredning og likviditet.	ja, størrelsen på aksjeposten er slik at selskapet vil kunne omsette denne gjennom ordinær megler og uten at kursen påvirkes

Konklusjon: aksjeposten i Aker ASA tilfredsstillers § 5-8 og skal vurderes til virkelig verdi og det innregnes i resultatregnskapet som en finansinntekt en verdistigning på 360 balanseverdien 31.12.2012 blir 4 950.

Anleggsmidler skal som hovedregel vurderes til anskaffelseskost, jf. § 5-3 (1). Aksjeposten i Kornes ASA skal vurderes til anskaffelseskost.

Aksjepostene i Solberg Spinneri AS er over 20 % eierandel og derfor tilfredsstillende kravene til tilknyttet selskap, jf § 1-4. Selskapet kan velge å vurdere aksjeposten til kost eller egenkapitalmetoden, jf. § 5-17 (1). Her er det ingen av opplysningene som skal til for å vurdere hva verdien ville vært etter egenkapitalmetoden og studentene bør velge kost.

- c) Med de endrede forutsetningene har aksjene falt i verdi. Selskapet må vurdere hver aksjepost for seg.

Aker ASA er fortsatt § 5-8 aksje som vurderes til børskurs. Det må innregnes som finanskostnad et tap på 1 215 og aksjeposten vurderes til 3 375 per 31.12.2012.

Kornes ASA er også børsnotert, men aksjeposten er klassifisert som anleggsmiddel og vurderes etter § 5-3 (3). NRS 18 pkt 11 tilsier at alle børsnoterte aksjer skal nedskrives til børskurs. Det må innregnes som finanskostnad et tap på 3 300 og aksjeposten vurderes til 12 000 per 31.12.2012.

(NRS (F) Nedskrivning av anleggsmidler kommer ikke til anvendelse.)

Aksjeposten i Solberg Spinneri AS skal vurderes etter reglene for tilknyttet selskap og er klassifisert som anleggsmiddel og vurderes etter § 5-3 (3). NRS (F) Nedskrivning av anleggsmidler kommer i henhold til 1. Innledning til anvendelse for tilknyttede selskaper. Opplysningen om nylig omsatt aksje til 80 er et utslag på indikator om verdifall jf standardens kap 3 indikator nr 1. Det må derfor gjennomføres en nedskrivningstest. Gjennvinnbart beløp er høyeste av bruksverdi og netto salgsverdi. Netto salgsverdi er rimelig å forutsette til 7 200 (800 per aksje* 9000 aksjer). Bruksverdi er neddiskontert fremtidig kontantstrøm. Det er intet i oppgaven som tilsier noe salg av aksjene eller at styrets målsetting ikke kan følges. Bruksverdi forutsettes å være 9 000 (100 årlig utbytte per aksje* 9000 aksjer / 10 % diskonteringsrate). Gjennvinnbart beløp er dermed 9 000 mens bokført verdi er 9 380 og aksjeposten skal nedskrives med 380 til 9 000.

- d) Hensikten med aksjeposten endres og dette påvirker klassifiseringen. Fra å være en langsiktig strategisk post er den nå kortsiktig aksjeplassering og er skal dermed omklassifiseres til omløpsmiddel, §5-1 (3).

Omklassifiseringen medfører at selskapet må vurdere om dette er en § 5-8 aksjepost for etterfølgende balansetidspunkt.

Kriterier	Vurdering/ forutsetninger
1. omløpsmiddel	ja
2. handelsportefølje med henblikk på videresalg,	ja,
3. omsettes på børs	ja
4. god eierspredning og likviditet.	ja, størrelsen på aksjeposten er slik at selskapet vil kunne omsette denne gjennom ordinær megler og uten at kursen påvirkes

Opgaven gir ikke noe informasjon om ny aksjekurs, men aksjeposten skal etter dette vurderes til børskursen ved etterfølgende årsskiftet.

- e) Utbytte skal inntektsføres i henhold til GRS avsettes NRS (V) Regnskapsføring av inntekt pkt 7.10.1. Det må være betydelig sannsynlighetsovervekt (over 70 % sannsynlig) for at Brastad AS kan inntektsføre utbytte i 2013. Dette vil normalt være oppfylt på et tilknyttet selskap, altså Solberg Spinneri AS. Motsatt vil det være for utbytte i de børsnoterte foretakene. Sannsynligheten for disse er lavere og kan først inntektsføres i 2014.
- f) Etter IFRS kan ikke utbytte inntektsføres før aksjonæren har etablert en rett til å motta utbyttet og det skjer først på generalforsamlingstidspunktet, jf IAS 18 pkt 30 c. Alt utbytte kan først inntektsføres i 2014.

OPPGAVE 3

Studenter som henviser til relevante lovbestemmelser honoreres for dette, dog er det viktige i denne oppgaven å drøfte valg av løsninger – IKKE mekanisk løsning med utgangspunkt i standarder etc.

- (a) Hensikten med dekomponering er f.eks. å dele opp et bygg i ulike komponenter som har forskjellig levetid. Den enkelte komponent avskrives over forventet levetid – i stedet over byggets totale levetid (eller et veid gjennomsnitt). Konsekvensen er at avskrivningene blir mer «riktige», og at det blir mindre vanskelig å skille mellom påkostning og vedlikehold. F.eks. hvis man bytter ut setene som er dekomponert, så skal man balanseføre de nye stolene – samtidig som man fraregner den gamle.
- (b) Motorene til flyet er dekomponert, dog er problemstillingen at en komponent må skiftes ut. Den nye komponenten koster 640 tusen, og bør balanseføres. På den annen side må vi fraregne den delen som skiftes ut. Siden vi kun har dekomponert motorene, og ikke foretatt ytterligere dekomponering – kjenner vi ikke den balanseførte verdien til den delen som skiftes ut. Dette gjør at vi må estimere verdien. En tillatt løsning er å gjøre dette basert på det en ny del koster. Dette er ingen eksakt løsning, men gir likevel en god tilnærming. Siden levetiden er 10 år, må vi fraregne 448 tusen (640 tusen minus 640 tusen * (3/10)).
- (c) Inspeksjonskostnadene på 900 tusen kommer i følge selskapet hvert 3 år. Dette tilsier at den årlige kostnaden pr. år er kr 300 tusen. I følge sammenstillingsprinsippet tilsier dette en årlig kostnad på 300 tusen. Det er flere muligheter for balanseføringen jf NRS13. En løsning er oppbygning av en avsetning i balansen som vil være lik 900 tusen når inspeksjonen gjennomføres. Etter IFRS er dette ikke tillatt pga. avsetningsposten i balansen oppfyller ikke definisjonen av gjeld etter IFRS. Dette medfører at man etter IFRS må velge en dekomponeringsløsning (som også er tillatt etter GRS).

OPPGAVE 4

- (a) Etter GRS er det ikke mulig å inntektsføre uten at det har funnet sted noen transaksjon. Det er heller ikke mulig å argumentere for at det har funnet sted noen opptjening iht. opptjeningsprinsippet (se grunnleggende regnskapsprinsipper i regnskapsloven). Tomten vil være et anleggsmiddel, jf. § 5-1 (1) som skal vurderes til anskaffelseskost jf. § 5-3 (1).

Siden det ikke er noen behov for nedskrivning, vil selskapet ha en balanseført verdi på 10 millioner kroner. Etter IFRS er det en egen standard om Investeringseiendom (IAS 40), tilsvarende standard finnes ikke etter GRS. Det er følgelig ikke grunnlag for å vurdere i det hele tatt å øke verdien knyttet til tomten etter GRS (som først finner sted når tomten endelig selges, dvs. en transaksjon finner sted).

- (b) Gitt at tomten oppfyller kravene til en investeringseiendom etter IAS 40, vil man kunne ta hensyn til verdiendringer knyttet til tomten. Merk at det ikke er tillatt å ta hensyn til eierspesifikke forhold – kun økningene i markedsverdi (som føres over resultatet, dvs. ikke under andre inntekter og kostnader (OCI)). Kravet er at markedsverdien kan måles tilstrekkelig objektivt.

2011

Dette tilsier at verdiøkningen på 20 millioner i 2011 kan resultatføres, med den virkning at tomtens verdi i balansen økes fra 10 millioner til 30 millioner. Studenter

som ikke skriver noe om skatt, trekkes ikke pga. ikke det sentrale i denne oppgaven (følgelig inneholder løsningen heller ikke skatt).

2013

I 2013 foreligger det en ny takst – gitt at den er pålitelig, tilsier dette at tomtens verdi kan økes ytterligere, dvs. til 40 millioner (fra 30 millioner). IAS 40 legger til grunn at det er tomtens markedsverdi som er det avgjørende. Det kan diskuteres om leieavtalen er eierspesifikk, slik at økningen i taksen ikke skal tas hensyn til. Uansett den ytterligere verdiøkningen som er knyttet til leieavtalen, ikke kan tas hensyn til i 2013. Studenter som diskuterer dette mer inngående premieres.

OPPGAVE 5

a)

Merverdianalyse per 02.01.2013 for 40 % andel

Bokført egenkapital	7300	2920
Merverdi driftsmidler	3000	1200
Utsatt skatt	-840	-336
Goodwill (residual)		<u>1216</u>
Kjøpesum		<u>5000</u>

b)

Overskuddsandel 2013 etter egenkapitalmetoden

Bokført overskudd i AS T	6200	2480
Meravskrivning driftsmidler		-120
Tbf utsatt skatt		33,6
Avskrivning goddwill		<u>-243,2</u>
Overskuddsandel		2150,4

Urealisert gevinst varer	1000	400
Skatt herav		<u>-112</u>
Netto urealisert gevinst		288

Overskudd hensyntatt urealisert gevinst **1862,4**

c)

Posteringer i AS Holding

Inntekt på investering i AS T	RES	-2150,4
Fordring på utbytte	BAL	1200
Investering i AS T	BAL	950,4
Driftsinntekter	RES	400

Eksamen i Årsregnskap/God regnskapsskikk 4. desember 2013

Skattekostnad	RES	-112
Investering i AS T	BAL	-288

Løsningen ovenfor vedr interngevinsten bygger på NRS 17 pkt. 11.2.2. Også andre alternative løsninger kan vurderes.

En meget god besvarelse viser også avsetning til Fond for vurderingsforskjeller.

d)

Merverdianalyse per 02.01.2013

	SUM	MAJORITET	MINORITET
Bokført egenkapital	7300	5840	1460
Merverdi driftsmidler	3000	2400	600
Utsatt skatt	<u>-840</u>	<u>-672</u>	<u>-168</u>
Substansverdi	9460	7568	1892
Goodwill (residual)		<u>2632</u>	
Kjøpesum		<u>10200</u>	

e)

	MOR	AS T	ELIM 1	ELIM 2	ELIM 3	ELIM 4	ELIM 5	KONSERN
Goodwill			2 632	-526,4				2105,6
Driftsmidler	5 000	10 500	3 000	-300				18200,0
Aksjer i AS T	10 200		-10 200					0,0
Varelager	3 000	3 000				-1 000		5000,0
Andre oml.midler	6 500	6 700						13200,0
Aksjekapital	-1 000	-5 000	5 000					-1000,0
Opptjent egenkap.	-8 700	-5 500	2 300	742,4	720	-2 400	597	-12240,6
Minoritet			-1 892				-597	-2489,0
Utsatt skatt	-700	-400	-840	84	280			-1576,0
Avsatt utbytte	-3 000	-3 000				2 400		-3600,0
Gjeld	-11 300	-6 300						-17600,0

ELIM 1 = Merverdianalyse per 02.01.2013

ELIM 2 = Avskrivning på merverdier 2013

ELIM 3 = Urealisert gevinst internt salg 2013

ELIM 4 = Avsatt utbytte til majoriteten

ELIM 5 = Fordeling overskudd majoritet/minoritet

Eksamen i Årsregnskap/God regnskapsskikk 4. desember 2013

Overskuddsfordeling

	SUM	MAJ	MIN
Årsresultat M	3700,0	3700,0	0,0
Årsresultat D	3200,0	2560,0	640,0
Avskrivning driftsmidler	-300,0	-240,0	-60,0
Tbf utsatt skatt	84,0	67,2	16,8
Avskrivning goodwill	-526,4	-526,4	0,0
Intern gevinst varer	-1000,0	-1000,0	0,0
Utsatt skattefordel	280,0	280,0	0,0
Internt utbytte	<u>2400,0</u>	<u>2400,0</u>	<u>0,0</u>
Sum	<u>7837,6</u>	<u>7240,8</u>	<u>596,8</u>